

Norsk institutt for bioøkonomi
Postboks 115
1431 ÅS
Att. Anne-Kari Holm

Trondheim, 29.08.2017

Deres ref.:
1755D06E

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/7502

Saksbehandler:
Sunniva Aagaard

Dispensasjon for innførsel overjordisk stengel og blader fra tre arter slirekne til forskningsformål

Miljødirektoratet gir Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) dispensasjon for innførsel overjordisk stengel og blader fra tre arter slirekne, jf. forskrift om fremmede organismer § 31.

1. Om søknaden

Det vises til søknad fra Norsk institutt for bioøkonomi ved Anne-Kari Holm, datert 25.07.2017, om dispensasjon for innførsel av blad fra å 500 eksemplar fra tre arter slirekne; parkslirekne *Reynoutria japonica* kjempeslirekne *Reynoutria sachalinensis* og hybridslirekne *Reynoutria ×bohemica*.

Søker oppgir at plantematerialet skal brukes til å ta ut og lagre prøver for DNA analyser som vil gi informasjon om den genetiske variasjonen hos artene og om hvordan artene formerer seg. Plantedelene skal ikke brukes til oppformering av planter. Prøver som tas ut av materialet vil fryses i flytende nitrogen og oppbevares på fryserom, og hurtigtørkes i silica-gel samt oppbevares i lufttette poser på romtemperatur. Plantematerialet vil da være dødt, men kan brukes til DNA-analyser.

Følgende tiltak skal gjøres for å hindre spredning av insekter og mikroorganismer som lever på plantematerialet: Oppbevare plantedelene i lukkede lynlåsposer under transport, kun åpne posene innendørs, på laboratoriet samt desinfisere laboratoriebenken etter håndtering av plantematerialet.

Etter at prøvene er tatt ut og lagret, skal overflødig plantemateriale destrueres vha. autoklaving.

2. Rettslig grunnlag

Søknaden må behandles etter forskrift 19.juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer. Formålet med forskriften er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Etter forskriften § 5 og § 9 er det forbudt å innføre, sette ut og omsette organismer som er oppført i vedlegg I i forskriften. Parkslirekne *Reynoutria japonica*, kjempeslirekne *Reynoutria sachalinensis* og hybridslirekne *Reynoutria ×bohemica* står oppført på vedlegg I, og er etter dette forbudt å innføre til Norge. Når viktige samfunnsmessige hensyn tilsier det, kan Miljødirektoratet gjøre unntak fra bestemmelsene i forskriften, dersom dette ikke er i strid med forskriftens formål, jf. forskriftens § 31. Ved dispensasjonsvurderingen skal §§ 8-12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer, jf. naturmangfoldloven § 7.

Vurderingen av om det skal gis tillatelse etter forskrift om fremmede organismer, skal ikke omfatte

hensyn til plantehelse som ivaretas av matloven, jf. naturmangfoldloven § 32 tredje ledd. Miljødirektoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 fjerde ledd.

3. Miljødirektoratets vurdering

Kunnskapsgrunnlaget i saken anses som tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8, og naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) tillegges liten vekt i denne saken.

På bakgrunn av artens økologiske effekt og invasjonspotensiale, har Artsdatabanken vurdert omsøkte arter slirekne for å utgjøre svært høy risiko i Norge. Miljødirektoratet vurderer det slik at de planlagte genetiske studiene vil bidra til å øke den samlede kompetansen om artene og artsgruppen. Miljødirektoratet forstår det slik at forskningen på omsøkte arter skal ta sikte på undersøkeforbindelsen mellom økt genetisk variasjon og overgang som følge av varmere klima mellom området hvor vegetativ formering dominerer og områder hvor artene setter frø. Prosjektet anses å ha tilstrekkelig samfunnsmessig verdi til å gi dispensasjon fra forbudet, jf. forskriftens § 31.

Miljødirektoratet vurderer også at det ikke er grunn til å anta at innførsel av plantemateriale til bruk i DNA analyser av omsøkte arter slirekne under de beskrevne forhold kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet i Norge, og tiltaket vurderes ut fra dette å ikke være i strid med forskriftens formål.

Miljødirektoratet anser naturmangfoldloven §§ 10, 11 og 12 som mindre relevante i denne saken, og går derfor ikke inn på en nærmere vurdering av disse prinsippene.

4. Vedtak

Norsk institutt for bioøkonomi ved Anne-Kari Holm får dispensasjon til innførsel av blad fra å 500 eksemplarer fra tre arter slirekne; parkslirekne *Reynoutria japonica* kjempeslirekne *Reynoutria sachalinensis* og hybridslirekne *Reynoutria ×bohemica*, jf. forskrift om fremmede organismer § 31. Dispensasjonen er gyldig til utgangen av 2019.

Dispensasjon gis på vilkår av at

- Materialet under transport og ved oppbevaring under undersøkelsene holdes i forseglede poser og håndteres innendørs.
- Det kun innføres vegetative plantedeler.
- Materialet destrueres når prosjektet avsluttes.

5. Annet

Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at virksomheter som driver med innførsel, omsetning, hold eller utsetting av fremmede organismer, skal etablere og dokumentere internkontroll, jf. forskriften § 26. Dette betyr bl.a. at virksomheten skal ha rutiner for å sikre at krav i forskriften og tillatelser blir overholdt, rutiner for å følge opp avvik og for å hindre gjentakelse av avvik, rutiner for å sikre at ansatte har kunnskap om og overholder vilkår gitt i tillatelser, og opplysninger om hvem som er ansvarlig for at rutinene blir overholdt. Internkontrollrutiner vil bidra til å unngå eller begrense

Tillatelsen kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke følges, eller dersom ny kunnskap tilsier at risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold er større enn antatt.

Tillatelse etter forskrift om fremmede organismer fritar ikke for krav etter annet regelverk, herunder krav etter forskrift om plantehelse under matloven.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi:
Klima - og miljødepartementet
Mattilsynet